

EXPUNERE DE MOTIVE

Convenția din 1954 a Națiunilor Unite referitoare la statutul apatrizilor este, până în prezent, principalul instrument internațional adoptat în scopul reglementării și ameliorării situației apatrizilor și al asigurării, fără discriminare a drepturilor și libertăților fundamentale ale acestora.

Cetățenia sau naționalitatea este descrisă ca un drept fundamental al omului, de fapt ca „dreptul de a avea drepturi”. Privite din acest unghi, devin evidente două aspecte ale cetățeniei, primul fiind că cetățenia este un drept, iar al doilea faptul că realizarea acestui drept este un element care precede, în mod necesar, realizarea celorlalte drepturi.

Aderarea la Convenția din 1954 referitoare la statutul apatrizilor este importantă pentru că stabilește cadrul standard de tratament al persoanelor apatride.

Prin aderarea la această Convenție se oferă stabilitate persoanelor și li se garantează respectarea anumitor drepturi fundamentale, cum sunt accesul la justiție și educație, dreptul de proprietate și libertatea de practicare a propriei religii. Acești factori stabilizatori contribuie, totodată, la diminuarea potențialului deplasărilor de persoane.

În Capitolul I – Dispoziții generale – Convenția stabilește domeniul de aplicabilitate al acesteia prin definirea termenului de „apatrid”, precum și a altor termeni utilizați. Totodată, se statuează cazurile de neaplicabilitate a convenției, aplicarea prevederilor acesteia fără discriminare pe motiv de rasă, religie sau țară de origine. Sunt incluse prevederi privind scutirea de condiția reciprocității și de măsurile excepționale, continuitatea reședinței dar și situația marinarilor apatrizi.

Capitolul al II-lea – Statutul juridic – se referă la statutul personal al unui apatrid dar și la condițiile de achiziționare de către acesta a bunurilor mobile și imobile și alte drepturi conexe (drepturi de autor și proprietate industrială, dreptul de asociere, accesul liber la justiție).

Cel de-al treilea capitol se referă la câștigurile din muncă, prevăzându-se angajarea cu carte de muncă, dreptul la libera practică și profesiile liberale.

Capitolul al IV-lea cuprinde prevederi cu privire la sistemul de raționalizare, dreptul la o locuință și la liberul acces la educație.

Cel de-al V-lea capitol se referă la asistența administrativă în cazul exercitării unor drepturi de către un apatrid, la eliberarea actelor de identitate și a celor de călătorie, la libertatea de mișcare. De asemenea conține prevederi în ceea ce privește stabilirea taxelor fiscale, transferul de bunuri dar și expulzarea și naturalizarea apatridului ce se află pe teritoriul unui stat contractant.

Capitolul al VI-lea – Clauze finale – stabilește modul de soluționare a diferendelor apărute între părțile prezentei convenții, și reglementează posibilitatea statelor părți de a formula rezerve cu privire la aplicarea prevederilor sale. De asemenea, conține prevederi cu privire la denunțarea și revizuirea convenției.

Prin aderarea la această importantă convenție internațională, autoritățile române vor avea la dispoziție o serie de instrumente care să contribuie, pe de o parte, la rezolvarea unor

cazuri de apatridie *de facto*, iar pe de altă parte, la reintegrarea în România a apatrizilor de origine română repatriați. Acești apatrizi trebuie sprijiniți în vederea redobândirii cetățeniei române sau pentru a se putea stabili în România ca apatrizi.

Pe plan național, beneficiile conferite de aderarea la convenție se reflectă în dezvoltarea protecției drepturilor omului.

Pe plan internațional, aplicarea drepturilor omului și a standardelor umanitare, îmbunătățirea relațiilor și a stabilității internaționale, rezolvarea efectivă a diferendelor referitoare la cetățenie, reprezintă câteva dintre avantajele pe care le presupune această aderare.

Textul convenției nu este contrar prevederilor Constituției României sau principiilor de bază ale sistemului nostru de drept.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care vă rugăm să-l aprobați.

PRIM-MINISTRU

CĂLIN POPESCU - TĂRICEANU